

POSTANOWIENIE

Dnia 7 maja 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z powództwa K. D., G. C.
przeciwko Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej [...]
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 7 maja 2007 r.,
zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych
z dnia 11 stycznia 2007 r.,

odrzuca zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 11 stycznia 2007 r. odrzucił apelację pozwanej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy z dnia 13 października 2006 r. przywracającego powódki K. D. i G. C. do pracy na poprzednich warunkach.

Sąd drugiej instancji wskazał, że powyższy wyrok zapadł w dwóch sprawach połączonych przez Sąd Rejonowy na podstawie art. 219 k.p.c. i podniósł, że tego rodzaju czynność ma charakter techniczny. Nie pozbawia zatem połączonych spraw ich odrębności i nie zmienia faktu, że łącznie rozpoznawane i rozstrzygane sprawy są nadal dwiema samodzielnymi sprawami. Strona pozwana zaskarżyła wyrok Sądu pierwszej instancji w całości, tj. w odniesieniu do obu powódek, co

oznacza złożenie apelacji faktycznie w dwóch sprawach z określonymi konsekwencjami dla obowiązku uiszczenia od nich opłaty. Zdaniem Sądu drugiej instancji, pozwana powinna uiścić kwotę 60 zł, tj. dwa razy opłatę podstawową w wysokości 30 zł, gdy tymczasem pełnomocnik w osobie radcy prawnego przedstawił dowód zapłaty jedynie kwoty 30 zł, a więc opłaty w nieprawidłowej wysokości. Wniesiona przez radcę prawnego apelacja, podlegająca opłacie w stałej wysokości, wykazująca tego rodzaju brak, podlega zaś odrzuceniu bez wezwania o uiszczenie opłaty (art. 130² § 3 k.p.c.).

Pozwana Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza złożyła zażalenie na to postanowienie i zarzucając naruszenie art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.), wniosła o jego uchylenie w całości.

W uzasadnieniu zażalenia podniesiono, że opłata podstawowa jest opłatą subsydiarną w stosunku do innych opłat przewidzianych ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, o czym świadczy treść art. 14 ust. 1 ustawy. Skarżący zwrócił uwagę także na to, że w sprawach z zakresu prawa pracy opłatę podstawową pobiera się od określonych w art. 35 ust. 1 ustawy pism procesowych, w tym od apelacji. Jego zdaniem, przepis ten odwołuje się do podstawowej zasady uiszczania opłat, polegającej na tym, że opłatę uiszcza się od pisma. Jedno pismo procesowe, w tym wypadku apelacja pozwanego, podlega zatem jednej opłacie, niezależnie od tego, ilu współuczestników formalnych środków odwoławczy dotyczy. W związku z tym, według skarżącego, uiścił od apelacji opłatę w prawidłowej wysokości, a tym samym nie było podstaw do jej odrzucenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Z uwagi na to, że pełnomocnik strony pozwanej nie uiścił opłaty od przedmiotowego zażalenia, powołując się na art. 95 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, w pierwszej kolejności zweryfikować należało trafność tego stanowiska, albowiem nienależyte opłacenie przez radcę prawnego środka zaskarżenia podlegającego opłacie w stałej wysokości powoduje konieczność jego odrzucenia, a tym samym brak możliwości rozpoznawania zarzutów skarżącego.

Stosownie do treści art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.), w sprawach z zakresu prawa pracy, w których wartość przedmiotu sporu nie przewyższa 50 000 zł, od zażalenia pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30 zł. Przepis art. 95 ust. 2 tej samej ustawy w brzmieniu obowiązującym w dacie składania zażalenia stanowił, że wolne od opłat sądowych są skarga na orzeczenie referendarza sądowego o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych, zażalenie na postanowienie sądu odmawiające zwolnienia lub cofające zwolnienie od kosztów sądowych oraz zażalenie dotyczące wyłącznie wysokości opłaty albo wysokości wydatków.

Pozwana, uznając swoje zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego za wolne od opłat, zaprezentowała pogląd, że art. 95 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zwalnia od opłat każde zażalenie, którego zarzuty dotyczą wyłącznie wysokości opłaty, niezależnie od przedmiotu skarżonego postanowienia.

Zdaniem Sądu Najwyższego, taka wykładnia omawianego przepisu jest jednak nieprawidłowa. W brzmieniu obowiązującym w dacie składania zażalenia przewidywał on bowiem zwolnienie od opłat, oprócz zażalenia dotyczącego wysokości opłaty albo wysokości wydatków, również skargi na orzeczenie referendarza sądowego o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych oraz zażalenia na postanowienie sądu odmawiające zwolnienia od kosztów sądowych. Nie budzi wątpliwości, że w tych dwóch ostatnich przypadkach przedmiotem skarżonych orzeczeń są koszty sądowe. Ze względu na umiejscowienie (lokatę) kolejnego zażalenia wolnego od opłaty sądowej w art. 95 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych bezpośrednio po tych środkach odwoławczych, które dotyczą orzeczeń w przedmiocie kosztów sądowych, jak również objęcie hipotezą przepisu w tej części niektórych tylko kwestii związanych z kosztami sądowymi (wysokość opłaty i wysokość wydatków) przyjąć należy, iż jest to zażalenie na postanowienia, których przedmiotem jest wysokość opłaty albo wysokość wydatków. Przepis w tej części nawiązuje więc wprost do art. 394 § 1 pkt 9 k.p.c. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, zgodnie z którym, zażalenie przysługuje na te

postanowienia sądu pierwszej instancji, których przedmiotem jest, między innymi, określenie zasad ponoszenia przez strony kosztów procesu, wymiar opłaty, zwrot opłaty lub zaliczki, obciążenie kosztami sądowymi, jeżeli strona nie składa środka zaskarżenia co do istoty sprawy.

Za koniecznością przyjęcia takiego sposobu rozumienia przepisu art. 95 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, w brzmieniu obowiązującym w dacie składania przedmiotowego zażalenia, w zakresie odnoszącym się do zażalenia dotyczącego wyłącznie wysokości opłaty lub wysokości wydatków, przemawia także wykładnia porównawcza.

Zwolnienie od opłat sądowych zażalenia dotyczącego wyłącznie wysokości opłat albo wysokości wydatków przewidywał bowiem również art. 23 poprzednio obowiązującej ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jednolity tekst: Dz. U. z 2002 r., Nr 9, poz. 88 ze zm.), na którego tle nie było wątpliwości, że odnosi się wyłącznie do zażaleń na postanowienia sądu lub zarządzenia sędziego, których przedmiotem są kwestie objęte jego hipotezą (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 17 czerwca 1986 r., III CZP 24/86, OSNC 1987 nr 5 –6, poz. 75).

Ustawą z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 21, poz. 123) nadano natomiast od dnia 10 marca 2007 r. nowe brzmienie art. 95 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r., zgodnie z którym wolne od opłat sądowych są, między innymi, zażalenia na postanowienie sądu dotyczące wysokości opłaty albo wysokości wydatków (art. 95 ust. 2 pkt 2 ustawy). Prawodawca uściślił zatem tę kwestię, rozstrzygając tym samym wątpliwości co do rodzaju orzeczeń objętych hipotezą omawianego przepisu. Są nimi wyłącznie postanowienia, których przedmiotem jest wysokość opłaty albo wysokość wydatków.

Identyczne, choć wyrażone niezbyt precyzyjnie, było poprzednie uregulowanie tego zagadnienia, co oznacza, że za wolne od opłat, w świetle art. 95 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, mogło być uznane tylko zażalenie na postanowienie sądu dotyczące wysokości opłaty albo wysokości wydatków.

Zażalenie w niniejszej sprawie wniesione zostało na postanowienie, którego przedmiotem jest odrzucenie apelacji, a nie wysokość opłaty, wobec czego, wbrew

odmiennemu stanowisku skarżącego, przepis art. 95 ust. 2 ustawy nie miał w tym przypadku zastosowania.

Jak już wskazano wyżej, zażalenie w sprawie z zakresu prawa pracy, w której wartość przedmiotu sporu nie przewyższa 50 000 zł, podlega opłacie podstawowej w kwocie 30 zł (art. 35 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Stosownie do treści art. 10 tej ustawy, opłatę należy uiścić przy wniesieniu do sądu pisma podlegającego opłacie. Nie budzi wątpliwości, że zażalenie strony pozwanej nie zostało opłacone, a że wnosił je radca prawny, zastosowanie znajdował art. 130² § 3 k.p.c., zgodnie z którym nienależycie opłacone pismo procesowe zawierające środki zaskarżenia, w tym zażalenie, podlegające opłacie w wysokości stałej, wniesione przez, między innymi, radcę prawnego, podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia tego braku. Opłata podstawowa jest bowiem opłatą w wysokości stałej w rozumieniu przywołanego powyżej przepisu (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2006 r., II UZP 11/06, Biuletyn Sądu Najwyższego 2006 nr 9, poz. 15, czy uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2007 r., III CZP 134/06, LEX nr 207715).

Z tych względów Sąd Najwyższy, z mocy art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 373 k.p.c., postanowił jak w sentencji.